

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Epistola 474

Citation: Holberg, Ludvig: "Epistola 474", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 252.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-workid68576/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Paalæg at forbyde os all Lyst: Men, saasom enhver befries fra slige Paalæg, uden naar hand ey betimeligen kommer tilbage igien, underkaster hand sig dem frivilligen: Disse Omsvøb, som Autor criticerer, kand derforuden tiene til at hæmme Pragt og Vellyst. Og omendskiønt de derved ikke kand hæmmes, som Erfarenhed desverre viiser, saa synes det dog at være Regieringens Sigte, og at den derved giver tilkiende, at de bør hæmmes. Adskillige Ting, som ved første Øyekast synes latterlige, kand ved nøye Eftertanke findes at være vel grundede. Jeg forbliver etc.

EPISTOLA CDLXXIV.

Til **

Forgangen Høst, da jeg var paa en af mine Gaarde, blev jeg, da Kornet endda stoed paa Marken, vaer henved 8 Storke: Jeg bildte mig ind langt fra, at det var Gæs, og tiltalede Rygteren derfor: Men jeg fik da at vide, at de vare alle Storke, hvilke efter Sædvane mod Høsten pleyer at forsamle sig for at overlægge deres Bortreyse til andre Lande. Man merker af dette, som af adskillige andre Exempler, at visse Dyr uden Tvang forlade et Stæd, og anrette nye Colonier. Saadant er kiendeligt med Rotter og Muus. Udi den Gaard i Kiøbenhavn, hvor jeg nu boer, bliver undertiden alle Værelser opfyldte med saadan Mængde af Muus, at de ved intet Middel kand udrøddes: Men, naar Sværmen er stærkest, forsvinde de paa een gang: Paa min Sæde-Gaard Tersløs, var for nogle Aar siden en u-hørlig Mængde af store Rotter, hvilke gjorde saadan Bulder paa Loftene, at Gaarden kom i Udraab for Spøgerie. De samme bleve og borte af sig selv paa een gang. Jeg erindrer mig at have læset udi en Beskrivelse over Engeland saadan Beretning om Svaler, som Autor har givet agt paa udi det Grevskab af Suffolk. Svalerne,

siger hand, naar de mod Foraaret komme over Havet til Engeland, da lade de sig først see ved Kusterne af samme Province, og mod Høsten begive de sig over Søen igien fra samme Stæd til varme Lande. Hand fortæller videre, at hand udi Begyndelsen af October saae eengang en u-hørlig Mængde af Svaler paa et Kirke-Tag, og, da hand spurte om Aarsagen dertil, blev ham svaret, at Svalerne, som havde samlet sig for at flyve over Havet, var der formedelst Modvind opholdne, men, saa snart som Vinden forandrede sig, vilde de flyve bort, hvilket ogsaa Dagen derefter skeede. Hvad som herved er meest merkeligt er dette, at de have deres Sammel-Plads for Bortreysen ved Søe-Kusterne af Suffolk, efterdi Farten der er kortest over Søen til Holland. Disse og andre deslige merkelige Ting, som findes hos u-mælende Creatur, bestyrke heller end igiendrive Cartesii Meening. Jeg forbliver etc.

EPISTOLA CDXCIV.

TH **

Jeg har læset det mig tilskikkede Skrift om Menniskets ubillige Forhold og Opførsel imod uskyldige Dyr, og dets Utaknemmelighed mod dem, som have beviiset store Tienester. Jeg seer at Autor derudi har afmalet saadant Forhold med sorteste Farve, og betient sig af alle de Argumenter, som af andre have været anførte. Men, saasom jeg intet Nytt derudi finder, bliver jeg ved mit forhen fattede Forsæt, nemlig her udi at gaae en Middel-Vey, saaledes, at jeg laster ikke uden dem, der alleene af Kaadhed for Tidsfordriv pine og plage uskyldige Dyr, og derimod seer igiennem Fingre med dem, som til Føde slagte tamme, og for deres egen Sikkerhed omkomme vilde og skadelige Dyr. Hvad, som har bevæget mig til at fatte saadant Principium, har jeg ved anden Leylighed tilkiendegivet, hvor-